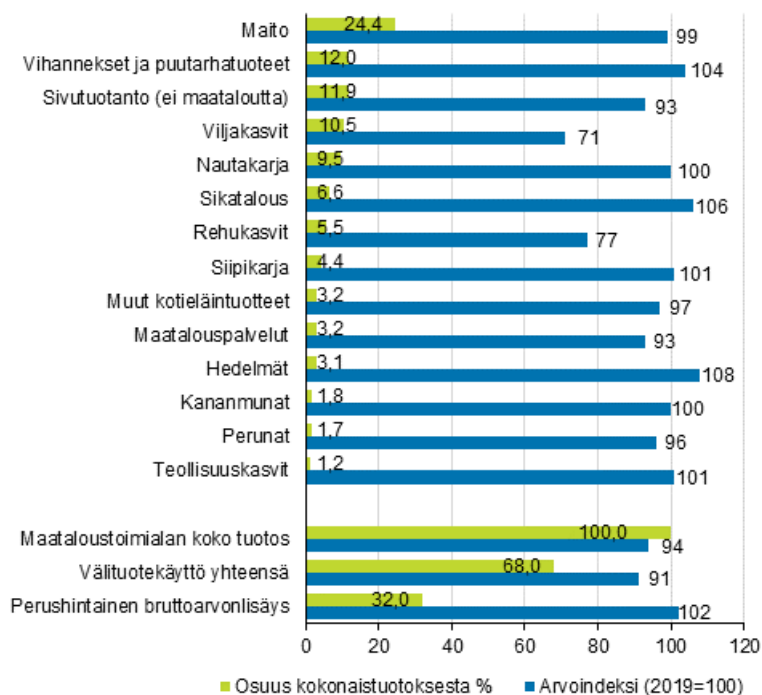

Maatalouden taloustitit (EAA) 2020

Maatalouden arvonlisäys tänä vuonna edellisvuoden tasolla

Vilja- ja rehuksvien käypähintainen arvo romahti vuonna 2020 lähes 30 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Viljakasvien tuotannon volyymi¹⁾ laski käypää arvoa loivemmin, 13 prosenttia. Muilta osin käypähintaisen arvon lasku johtui viljan hintojen laskusta. Muissa maatalouden tuoteryhmissä sen sijaan volyymit ja hinnat pysyivät liki edellisvuoden tasolla. Vaikka maataloustoimialan käyvin hinnoin laskettu tuotos supistui noin 300 milj. euroa, niin tämän hetken arvion mukaan välituotteiden arvo tulee myös alenemaan sen verran, että maatalouden bruttoarvonlisäyksen käypähintainen arvo, sekä volyymi pysyvät lähestulkoon vuoden 2019 tasossa. Tiedot käyvä ilmi nyt julkaistavasta Maatalouden taloustitit tilastosta.

Maatalouden tuoteryhmien osuus kokonaistuotoksesta %, sekä käyvän arvon indeksi (2019=100) vuonna 2020

1) Volyymi tarkoittaa tietoa, josta hintojen muutosten vaikutukset on poistettu. Volyymi=viitevuoden määrä*vertailuvuoden hinta. Volyymimuutos tehdään yleensä käyttäen tuote- tai kulukohtaista deflaattoria. Volyymisummat lasketaan summaamalla kuten käypähintaisetkin erät.

Maidon osuus vastaa liki 25 % maatalouden tuotoksesta. Maidon tuotoksen volyymi putosi vain vajaan prosentin edellisvuodesta, ja hinta on tänä vuonna ollut hieman korkeampi kuin 2019, joten maidon käypähintaisen arvon oletetaan pysyvän liki viimevuotisella tasolla. Vihannekset ja puutarhatuotteet (osuus 12 % maatalouden kokonaistuotoksesta) sekä hedelmät (osuus 3,1 %) tiliöidään erikseen maatalouden taloustileillä. Molempien em. tuoteryhmien käyvän arvon ennakoidaan kasvavan tänä vuonna. Puutarhatalouden merkitys kasvaa siis edelleen maa- ja puutarhayritysten tulonmuodostuksessa.

Maatalousyritysten harjoittaman sivutuotannon ja liitännäiselinkeinojen käypä arvo vastaa liki 12 % maatalouden tuotoksesta. Sivutuotantoon luetaan kuuluvaksi esimerkiksi koneurakointi ja maataloustuotteiden jatkojalostus. Tänä vuonna sivutuotannon arvon ennakoidaan supistuvan hieman viime vuodesta.

Viljakasvien yhteenlaskettu tuotoksen arvo vastaa liki 10 % maatalouden tuotosta. Vuonna 2020 ainoastaan kauran volyymi kasvoi hieman edellisvuodesta, mutta viime vuotta alhaisempien hintojen takia kaurankin käypä arvo aleni reilut 10 %. Vehnän ja ohran volyymi tippui noin 20 % ja käypähintainen arvo noin 35 %. Rukiin viljelyn volyymi suorastaan romahti reilut 60 % edellisvuodesta.

Lihantuotannon osuus maatalouden tuotoksesta oli reilut 20 % (naudat 9,5 %, sikatalous 6,6 % ja siipikarja 4,4 %). Lisäksi kananmunien tuotannon osuus oli 1,8 %. Sekä sianlihan hinta että volyymi kasvoivat sen verran, että käypähintaisen arvon odotetaan kohoavan noin 6 % edellisvuodesta. Muun lihatuotannon arvon odotetaan pysyvän edellisvuoden tasolla. Muut kotieläintuotteet (osuus 3,2 %) ryhmään sisältyy mm. turkistarhaus. Ko. tuotantosuunta on tänä vuonna kärsinyt huomattavasti covid-19 vaikutuksista.

Edellä kerrotun perusteella maatalous toimialan käypähintaisen tuotoksen ennakoidaan laskevan vajaat 300 milj. euroa edellisvuodesta. Välituotekäytön arvon arvioidaan kuitenkin alenevan hieman enemmän, hieman yli 300 milj. euroa. Tämä arvio perustuu lähinnä energian ja lannoitteiden hintojen laskuun vuonna 2020. Lisäksi omaan käyttöön tuotetut rehut lasketaan maatalouden tuotokseksi, jonka jälkeen ne vähennetään tuotoksesta välituotteena. Itselle tuotettujen rehujen hinta perustuu markkinakelpoisten ohran hintaan, joten ohran viime vuotta alempi hinta näkyy sekä tuotoksen alempana arvona että rehujen alhaisempana välituotekustannuksena. Kun tuotoksesta vähennetään välituotekäyttö, saadaan bruttoarvonlisäys. Käypähintaisen bruttoarvonlisäyksen ennakoidaan kasvavan noin 20 milj. euroa vuodesta 2019. Sen sijaan bruttoarvonlisäyksen volyymimuutoksen ennakoidaan laskevan noin kaksi prosenttia edellisvuodesta.

Maatalouden taloustilien (EAA) tiedot tuotetaan Tilastokeskuksessa osana kansantalouden tilinpidon laskentaa. EAA tilien laadinta perustuu EU:n harmonisoimaan ja säätämään tilinpitoon. Tilit laaditaan kaikissa EU:n jäsenmaissa yhtenäisin menetelmin. Kaikkien jäsenmaiden tiedot löytyvät Eurostatin tietokannasta.

Sisällys

Pitkän aikavälin tarkastelu.....4

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden taloustili, Ennakollinen tieto 2020.....6

Kuviot

Maatalouden kokonaistuotto, väliuotekäyttö, arvonlisäys ja yrittäjätulo 2010–20204

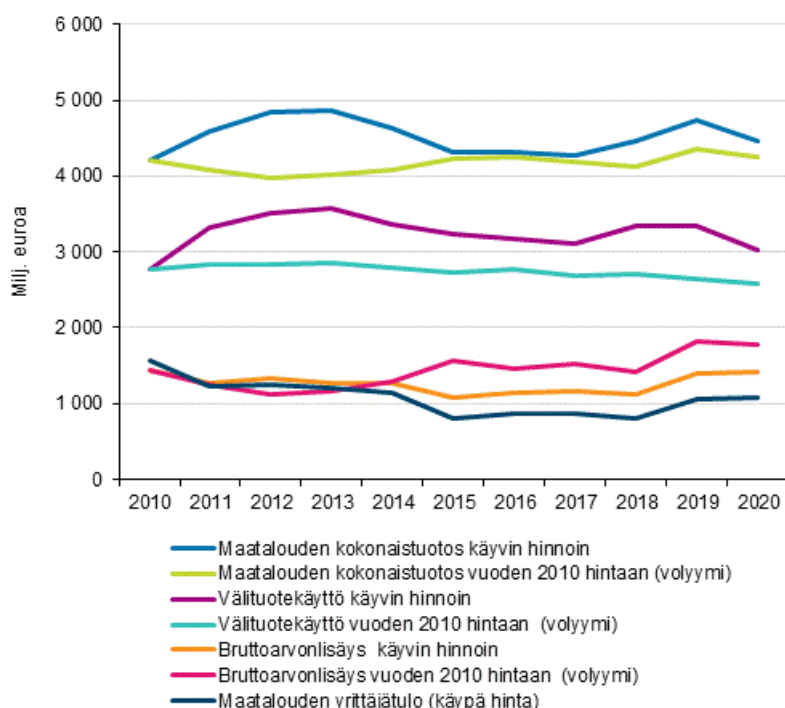
Laatuseloste: Maatalouden taloustilit (EAA).....280

Pitkän aikavälin tarkastelu

Alla olevassa kuviossa on esitetty maatalouden tuotos, välituotekäyttö ja niiden erotukseksi jäävän arvonlisäyksen kehitys vuodesta 2010 vuoteen 2020 sekä käyvin hinnoin, että volyyymisarjana. Volyyymisarja kuvaa määrällistä ja laadullista muutosta (volyyymia).

Maatalouden tuotoksen käypähintainen sarja noudattaa pitkälti maatalouden tuottajahintaindeksin kehitystä. Hinnat kohosivat vuosikymmenen alkupuolella selvästi, mutta hintojen kehitys kääntyi laskuun vuonna 2014 palaten vuosina 2015–2017 samalle tasolle kuin se oli vuonna 2010. Vuosina 2018 ja 2019 hintakehitys oli viljelijöiden kannalta positiivista, mutta suotuisa kehitys näyttää kääntyneen vuonna 2020. Verrattaessa maatalouden kokonaistuoton volyyymien kehitystä vuoden 2010 ja 2020 välillä, voidaan todeta, että volyyymi on pysynyt lähes samalla tasolla.

Maatalouden kokonaistuotto, välituotekäyttö, arvonlisäys ja yrittäjätulo 2010–2020

Välituotekäytön käypä arvo kohosi heti jakson alkuvaiheessa vuoteen 2013 saakka, jonka jälkeen arvo alentui vuoteen 2017 saakka. Välituotekäytön volyyymi on sen sijaan alentunut aika tasaisesti koko tarkastelujakson ajan, vuodesta 2010 vuoteen 2020 muutos oli noin -7 %. Yksittäisistä välituoteryhmistä mainittavaa on, että lannoitteiden käytön volyyymi on alentunut aika tasaisesti yli 20 % 11 vuoden jaksolla.

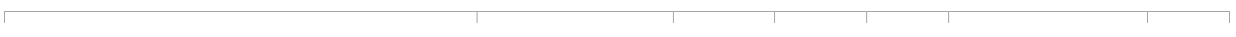
Maatalouden bruttoarvonlisäyksen volyyymi kohosi vuoteen 2010 verrattuna 2020 noin 23 %. Koska tuotoksen volyyymi pysyi lähes samana, ja välituotekäytön volyyymi laski em. vuosien välillä 7 %, niin arvonlisäyksen volyyymien kasvun voidaan tulkita johtuvan tuotantopanosten tehokkaammasta käytöstä. On kuitenkin muistettava vanha sanonta, ”vuodet eivät ole veljeksiä”, pätee erityisesti maataloudessa: yksittäisten vuosien keskinäinen vertailu ei oikeuta tekemään syvällisiä johtopäätöksiä maatalouden tuottavuuden kasvusta ja sen syistä.

Kun bruttoarvonlisäyksestä vähennetään pääoman kuluminen, eli poistot, saadaan nettoarvonlisäys. Maatalouden yrittäjätulo saadaan, kun nettoarvonlisäykseen lisätään muut tuotantotuet, sekä vähennetään maksetut palkat, maanvuokrat ja maksetut korot. Muilla tuotantotuilla tarkoitetaan sellaisia tukia, joita ei voida suoraan yhdistää mihinkään tuotteeseen. Tässä vaiheessa vuotta ei juurikaan ole tuotantotukia lukuun ottamatta käytettävissä sellaista tilastoaineistoa, jonka perusteella yrittäjätuloa voitaisiin arvioida täysin luotettavasti. Tällä hetkellä käytettävissä olevan aineiston perusteella käypähintaisen maatalouden yrittäjätulon ennakoitaan kasvavan vuonna 2020 hieman edellisvuodesta.

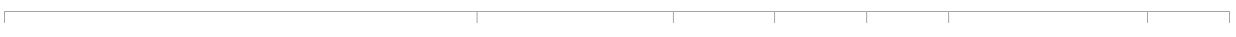
Tilaston tietokantataulukot sisältävät kaikkien tuote- ja välituote-erien käypähintaiset arvot, edellisvuoden hintaan lasketut arvot, sekä viitevuoden 2010 volyymisarjat. Kaikki tuote-erät on laskettu sekä tuottajahintaan että perushintaan. Perushinnalla tarkoitetaan tuottajahintaa, johon on lisätty tuotetukipalkkiot, ja vähennetty tuoteverot. Lisäksi erillisessä tietokantataulukossa on kuvattu maatalousyrittäjien ja palkallisen työvoiman maataloudessa tekemien henkilötyövuosien lukumääriä.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden taloustili, Ennakollinen tieto 2020

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

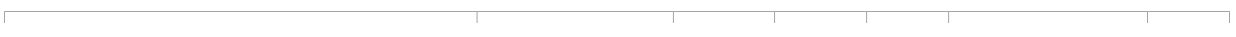

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

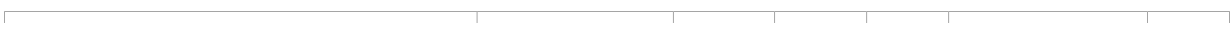

--	--	--	--	--	--	--	--

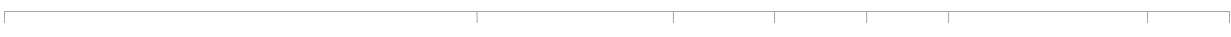
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

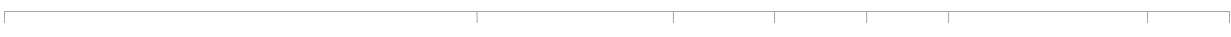

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

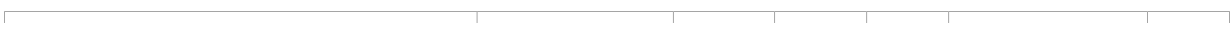

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

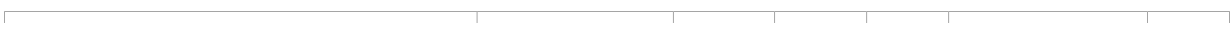

--	--	--	--	--	--	--	--	--

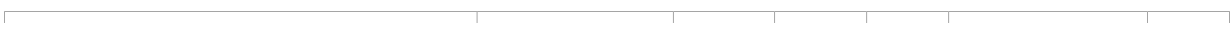

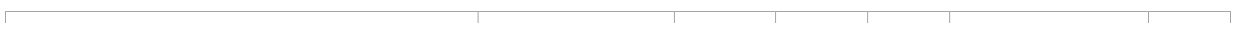

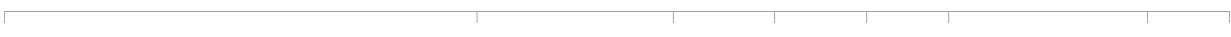

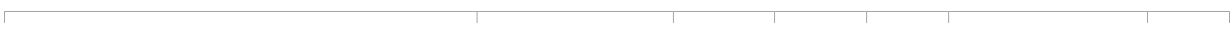

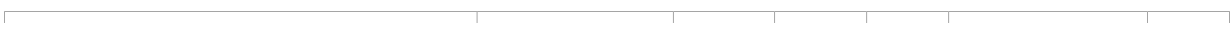

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

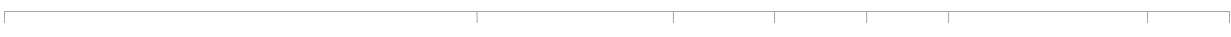

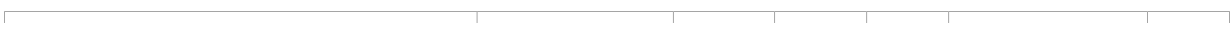

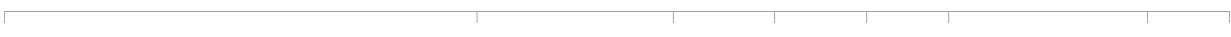

--	--	--	--	--	--	--	--

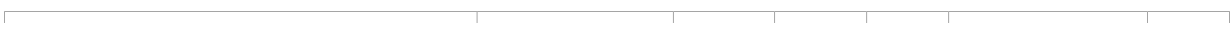

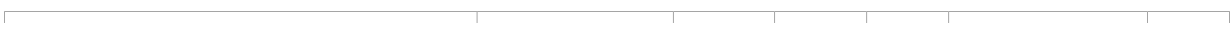

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

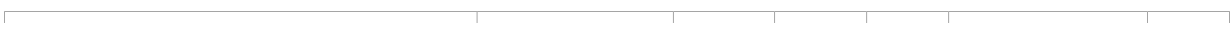

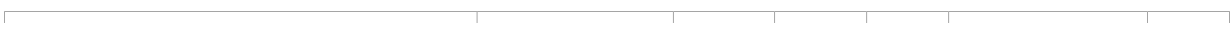

--	--	--	--	--	--	--	--

Laatuseloste: Maatalouden taloustilit (EAA)

1. Tilastotietojen relevanssi

Maatalouden taloustilien (The Economic Accounts for Agriculture, EAA) laadinta perustuu EU:n lakiin (134/2004/EY). Maatalouden taloustilastoja laaditaan Suomessa tiiviissä yhteydessä kansantalouden tilinpidon kanssa. Maatalouden taloustilit ovatkin kansantalouden yksi ns. satelliittitili, jolla pyritään kuvaamaan kansantalouden tilinpidon ydinjärjestelmän ulkopuolelle jäävän maataloustuotannon taloudellista merkitystä. Siitä käytetään tässä julkaisussa nimitystä Maatalouden taloustilit (EAA).

Suomi on toimittanut em. taloustilien tietoja Euroopan tilastovirasto Eurostatille Suomen EU jäsenyydestä alkaen. Yhtenäinen aikasarja EU:n tietokannassa Suomen osalta alkaa vuodesta 1975. Kotimaassa näitä tietoja ei ole julkaistu ennen vuotta 2019. Maatalouden taloustilit ovat vertailukelpoisia EU-maiden välillä, koska tiedot tuotetaan samoilla menetelmillä ja luokituksilla.

Maatalouden taloustilien tärkeimpiä käyttäjiä ovat EU:n maatalouden pääosasto (DG AGRI) sekä kansalliset maatalousministeriöt. Maatalouden taloustilien päätavoite onkin tuottaa tietoja yhteisen maatalouspolitiikan seurantaan ja arviointia varten. Lisäksi merkittäviä tietojen käyttäjiä ovat poliitikot, tutkijat ja toimittajat. Toki kaikki muutkin asiasta kiinnostuneet voivat vapaasti käyttää ja hakea taloustilien tietoja sekä [Eurostatin julkaisuista](#) että suoraan EU:n [tietokannasta](#). Eurostat julkaisee Maatalouden taloustilien tietoja kolme kertaa vuodessa.

Maatalouden taloustilien päätavoite on tuottaa tietoja yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) seurantaan ja arviointia varten. Maatalouden taloustilien satelliittiluonteesta johtuen laadinta pohjautuu valtaosin kansantalouden tilinpidon laadintamenetelmiin, joita puolestaan säädellään Euroopan kansantalouden tilinpidon ohjeistuksella (ESA). Maatalouden taloustileillä käytetään kansantalouden tilinpidon käsitteitä, jotka on sovitettu maatalouden toimialan erityisluonteeseen. Maatalouden taloustilien tiedot ovat muita maatalouden taloustilastoja tarkentavia ja niitä täydentäviä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Koska Maatalouden taloustilien laadinnasta on säädetty Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus (134/2004/EY), niin tilien laadinta noudattaa Maatalouden taloustilien [menetelmäkuvausta](#) ja käsikirjaa (Manual on the Economic Accounts for Agriculture and Forestry). Em. ohjeissa on vahvistettu taloustileillä käytettävät käsitteet, luokitukset ja periaatteet, sekä tilien laadinnan säännöt. Euroopan Unionin yhtenäisten tietotarpeiden takia lähdetilastojen tuoteluokille voidaan tehdä uudelleenryhmittelyjä, tarkennuksia ja erittelyjä.

Maatalouden taloustilien laadinta perustuu toimialan käsitteeseen. Tiedot kuvaavat pelkkää maataloustoimialaa ilman metsätaloutta ja kalastusta. Yritysten harjoittamat metsästyspalvelut kuuluvat periaatteessa tilien tietosisältöön, mutta Suomessa ko. yritysten tuotantoa ei ole laskettu maatalouden taloustileille sen vähäisen merkityksen vuoksi. Em. tiedot julkaistaan joka tapauksessa kansantalouden tilinpidon julkistusten yhteydessä toimialan 017, 03 Riista- ja kalatalous tietona. Maatalouden taloustilien tärkeimmät tietolähteet ovat Luonnonvarakeskuksen, Ruokaviraston, Maa- ja metsätalousministeriön sekä Tilastokeskuksen tilastot, rekisterit, tiedustelut ja tutkimukset.

Tuoteluokituksina käytetään maataloustoimialan luonteenomaisten toimintojen luetteloa sekä välituotekäytön ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen nimikkeitä, jotka on määritelty Maatalouden taloustilien käsikirjassa. Maatalouden taloustileillä esitellään maatalouden tuotos tuotteittain sekä tuottajahintaisena että perushinnan mukaan laskettuna (tuottajahinta – tuotetuet + tuoteverot = perushinta). Välituotekäytön arvo on laskettu perushintaan tuotteittain, investoinnit, arvonlisäys, pääomansiirrot, muut tuotantotukipalkkiot ja maatalouden yrittäjätulo. Tuotantoon sisältyy myös omaan käyttöön tuotettu tuotos, sikäli kun se tapahtuu markkinatuottajien omistamissa tuotantoyksiköissä. Kaikki pelkästään omaan käyttöön tuottavat tuotantoyksiköt on rajattu taloustilien ulkopuolelle, kuten ns. keittiöpuutarhat. Kansantalouden tilinpidossa niiden tuotoksen arvo sen sijaan huomioidaan. Tämä aiheuttaa erityisesti puutarhatuotannon osalta ison eron taloustilien ja kansantalouden tilinpidon lukujen välillä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maatalouden taloustilien tiedot perustuvat suurimmaksi osaksi Suomen virallisiin tilastoihin (SVT) ja niistä saatuihin tietoihin. SVT tilastojen tuotanto on pääsääntöisesti lakiperusteista, joten niiden tuotantoa valvotaan myös tarkkaan. Tietojen tarkastusta ja validointia on myös lisätty Eurostatin taholta viime vuosina. Suomessa tilien luotettavuuden takaamiseksi tietoja verrataan muihin taloustilastoihin, kuten Tilastokeskuksen tuottamaan Maa- ja metsätalousyrittäjien taloustilaston (MMYTT) ja Luonnonvarakeskuksen (Luke) tuottamaan maatalouden kannattavuuskirjanpidon tuottamiin tietoihin. Osa lähdetietoina käytetyistä tilastoista on otostutkimuksia, joiden luotettavuus perustuu tilastolliseen edustavuuteen.

Toisin kuin kansantalouden tilinpidossa Eurostatille lähetettäviä maatalouden taloustilien tietoja voidaan revisioida vuosittain vaikkapa koko aikasarjan osalta. Tiedot voivat tarkentua jos käytettävissä on uusia ja tarkentuneita lähdeaineistoja, tai silloin kun laadintamenetelmät muuttuvat merkittävästi. Tilastointivirheet oikaistaan tilaston kotisivuilla.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Maatalouden taloustilasto ilmestyy kerran vuodessa vuositilastona joulukuussa samassa yhteydessä kun Eurostatille toimitetaan ensimmäinen ennakko kuluvan vuoden tuloksista. Maatalouden taloustilien tuotanto- ja julkistusaikataulu on siten sidottu tietojen toimittamiseen Eurostatille. Kuluvan vuoden osalta tiedot ovat siten hyvin ennakkollisia, koska ne julkaistaan jo ennen vuoden loppumista. Aiempien vuosien osalta julkaistavat tiedot ovat toki tarkempia, joskin erityisesti edellisen vuoden tiedot tulevat yleensä revisioitumaan hieman erityisesti välituotekäytön osalta. Maatalouden taloustilien (EAA) julkistamisen ajankohta on luettavissa Tilastokeskuksen verkkosivulta [julkistamiskalenterista](#).

5. Tietojen saatavuus

Maatalouden taloustilaston tiedot julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi verkkojulkaisuna Tilastokeskuksen sivuilla tilaston julkistamispäivänä. Tilastosta ei tuoteta paperijulkaisua. Tilaston kuvaus, julkistukset, laatuseloste, käsitteet, määritelmät ja luokitukset ovat luettavissa tilaston kotisivulta. Kuten edellä mainittiin, Eurostatin tietokannasta on saatavissa kaikkien EU-maiden maatalouden taloustilien tiedot englanniksi. Aikasarjan alkamisajankohta riippuu pääsääntöisesti siitä, milloin lähettäjämaa on liittynyt Euroopan yhteisöön.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden taloustilien tiedot poikkeavat jonkin verran kansantalouden tilinpidon tiedoista syistä joita jo edellä mainittiin. Maatalouden aluetaloustilasto eroaa käsitteellisesti myös pääasiassa yrityskohtaisia tuloksia esittelevistä maa- ja metsätalousyrittäjien taloustilastosta, sekä FADN kirjanpitoaineistosta. Maatalouden taloustilien käsitteet ovat lähinnä vertailukelpoisia kansantalouden tilinpidon käsitteiden kanssa. Maatalouden taloustilien lähestymistapa on kuvata kokonaisuudessaan kaikkien maataloustoimiolojen tuotanto, joihin sisältyy perinteisen maataloustuotannon lisäksi mm. puutarhatalous, turkistuotanto, porotalous, hunajan tuotanto jne. MMYTT tilastossa huomattava osa em. tuotantosuoventien tiedoista puuttuu.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Maatalouden taloustilien laadinnassa noudatetaan Maa- ja metsätalouden taloustilien menetelmäkäsikirjaa. Menetelmäkäsikirjassa vahvistetaan yhtenäiset käsitteet, määritelmät, tilinpitosäännöt ja luokitukset, joita Euroopan Unionin jäsenvaltioiden tulee käyttää maatalouden taloustileillä. Tilikokonaisuus muodostuu Euroopan kansantalouden tilinpidon 2010 mukaisista tuotanto-, tulonmuodostus-, yrittäjätulo- ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen tileistä. Tilijärjestelmä kuvaa maataloutta kokonaisvaltaisesti, ja on kansainvälisesti yhtenäinen tilastojärjestelmä eri maiden maatalouden mittaamiseksi.

Lisätietoja

Hannu Maliniemi 029 551 2796

Vastaava osastopäällikkö:

Mari Ylä-Jarkko

maataloustilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden taloustilit (EAA), Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute